

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 85 0 P 064898 18 Rev
Banjaluka, 19.06.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću koje sačinjavaju sudije ovog suda i to, Darko Osmić kao predsjednik vijeća, te Jadranka Stanišić i Rosa Obradović kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužilja, V.D. i mlđb. K.S. zastupanih po punomoćniku, S.J., advokatu iz D., protiv tuženog, K.I. iz P., B., zastupanog po punomoćniku, T.D., advokatu iz D., radi izmjene odluke o izdržavanju, odlučujući o reviziji tužilja protiv presude Okružnog suda u Doboju broj 85 0 P 064898 18 Gž od 11.01.2018. godine, na sjednici održanoj dana 19.06.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se usvaja, presuda Okružnog suda u Doboju broj 85 0 P 064898 18 Gž od 11.01.2018. godine preinačava i sudi:

Žalba tužilja se usvaja, presuda Osnovnog suda u Doboju broj 85 0 P 064898 17 P od 09.11.2017. godine preinačava, tako što se tuženi obavezuje da na ime doprinosa za izdržavanje svoje mlđb. kćeri K.S., rođene ... plaća mjesečno 400,00 KM, umjesto 200,00 KM, počev od 01.06.2017. godine, pa sve dok za to postoje zakonski uslovi i to tako, što će dospjele obroke, odnosno razliku dospjelih obroka isplatiti odjednom, a buduće mjesečne obroke plaćati najkasnije do 5-og u mjesecu za protekli mjesec, na ruke majke i zakonske zastupnice, V.D.

Svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Doboju broj 85 0 P 064898 17 P od 09.11.2017. godine odlučeno je da se mijenja presuda Osnovnog suda u Doboju broj 85 0 P 035251 13 P od 10.06.2013. godine u pogledu visine doprinosa tuženog za izdržavanja mlđb. K.S. i tuženi obavezan da na ime doprinosa za izdržavanje svoje mlđb. kćerke K.S., rođ. ... plaća mjesečno 200,00 KM, počev od 01.06.2017. godine pa sve dok za to postoje zakonski razlozi i to tako, što je dospjele obroke, odnosno razliku dospjelih obroka dužan isplatiti odjednom, a buduće mjesečne obroke plaćati do 5-og u mjesecu za protekli mjesec, na ruke zakonske zastupnice, V.D.

Istom presudom, takođe je odlučeno da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Doboju broj 85 0 P 064898 18 Gž od 11.01.2018. godine, žalba tužilja i žalba tuženog su odbijene i prvostepena presuda potvrđena.

Tužilje revizijom pobijaju drugostepenu presudu, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom, da se pobijana presuda

preinači i tuženi obaveže da doprinosi na ime izdržavanja mlđb. tužilje najmanje 15% od plate koju ostvaruje kod poslodavca ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tuženi je predložio da se revizija odbije.

Revizija je osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužilja da se izmijeni presuda Osnovnog suda u Doboju broj 85 0 P 035251 13 P od 10.06.2013. godine u pogledu visine doprinosa tuženog za izdržavanje mlđb. K.S. i tuženi obaveže da na ime doprinosa za izdržavanje svoje mlđb. kćeri, K.S., rođene.... plaća mjesečno 50 % od plate koju ostvaruje kod poslodavca, počev od 01.06.2017. godine pa sve dok za to budu postojali zakonom uslovi, tako što će dospjele obroke platiti odjednom, a dospijevajuće do 5-og u mjesecu za protekli mjesec na ruke zakonske zastupnice mlđb. K.S., V.D.

Po provedenom postupku prvostepeni sud je utvrdio: da su V.D. i K I. u vanbračnoj zajednici stekli mlđb. K.S., koja je rođena ...; da je presudom Osnovnog suda u Doboju broj 85 0 P 035251 13 P od 10.06.2013. godine mlđb. K.S. povjerena na brigu i vaspitanje majci, V.D., a otac K.I. obavezan da na ime doprinosa za izdržavanje mlđb. K.S., plaća mjesečno 30 % od zajamčenog ličnog dohotka koji se ostvaruje u RS, počev od 10.06.2013. godine, na način pobliže opisan u presudi; da tuženi uredno izvršava svoje obaveze na ime alimentacije, koja, shodno navedenoj odluci, iznosi 111,00 KM; da su tužilje 30.05.2017. godine podnijele tužbu prvostepenom sudu radi izmjene presude Osnovnog suda u Doboju broj 85 0 P 035251 13 P od 10.06.2013. godine u pogledu doprinosa tuženog na ime izdržavanja mlđb. K.S., na način, da se tuženi obaveže da na ime njenog doprinosa za izdržavanje, plaća mjesečno 50 % od plate koju ostvaruje kod svog poslodavca; da među parničnim strankama nije sporno, da se tuženi, koji je po zanimanju medicinski tehničar, u međuvremenu zaposlio u inostranstvu, u Njemačkoj na određeno vrijeme i da ostvaruje neto platu u iznosu od 1.340,00 EURA; da mlđb. tužilja, K.S. živi sa majkom, V. D. u porodičnoj kući njenih roditelja u selu K., opština P.; da majka mlđb. tužilje nije zaposlena, mada je po zanimanju inženjer saobraćaja i da pohađa master studije; da je mlđb. tužilja sada u uzrastu od 5 godina, te da su prema mišljenju Centra... od 27.06.2017. godine njene potrebe u međuvremenu povećane, zbog čega se Stručni tim Centra ...i izjasnio, da se, ukoliko su ispunjeni zakonom propisani uslovi, poveća iznos doprinosa tuženog na ime izdržavanja mlđb. tužilje; da tuženi nije oženjen i da nema drugih obaveza zakonskog izdržavanja, ali da ima određene životne troškove koji se tiču stanarine u iznosu od 370,00 EURA, troškova života na mjesečnom nivou u iznosu od 400,00 EURA, učenja stranog jezika u iznosu od 130,00 EURA na tromjesečnom nivou, troškove TV takse u iznosu od 34,00 EURA i troškove prevoza na mjesečnom nivou u iznosu od 81,00 EURO; da među parničnim strankama nije sporno, da tuženi ima dobar odnos sa mlđb. tužiljom, K.S., da je povremeno vodi na more i da joj kupuje neophodne stvari.

Temeljem ovakvog činjeničnog utvrđenja prvostepeni sud je zaključio, da je zahtjev tužilja djelimično osnovan, pa je stoga, shodno odredbama člana 263. stav 1., 232. stav 2. i 259. stav 2. Porodičnog zakona, sudio tako, što je donio odluku kao u izreci prvostepene presude.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja prvostepenog suda i zaključak tog suda, pa je sudio tako, što je donio odluku kao u izreci drugostepene presude.

Odluke nižestepениh sudova nisu pravilne.

Naime, odredbama člana 263. Porodičnog zakona ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 54/02 i 41/08) je propisano, da zainteresovano lice može tražiti da sud povisi, snizi ili ukine izdržavanje dosuđeno ranijom pravosnažnom presudom, ako su se izmijenile okolnosti na osnovu kojih je donesena ranija presuda (stav 1.).

Prava i obaveze utvrđene izmijenjenom odlukom ne mogu djelovati prije podnošenja zahtjeva (stav 2.).

Kod nespornih činjenica, da je presudom Osnovnog suda u Doboju broj 85 0 P 035251 13 P od 10.06.2013. godine, tuženi, K.I., obavezan da na ime doprinosa za izdržavanje svoje mlđb. kćeri K.S. plaća mjesečno 30 % od zajamčenog ličnog dohotka koji se ostvaruje u RS, na način pobliže opisan u toj presudi, da se tuženi K.I. u međuvremenu zaposlio, a da je mlđb. K.S. u međuvremeno porasla i time povećala svoje životne potrebe, pravilan je zaključak nižestepenih sudova, da su ispunjeni uslovi iz člana 263. stav 1. Porodičnog zakona da se izmijeni presuda Osnovnog suda u Doboju broj 85 0 P 035251 13 P od 10.06.2013. godine u pogledu doprinosa tuženog na ime izdržavanja mlđb. K.S.

Odredbama člana 232. stav 2. Porodičnog zakona je propisano, da su roditelji prvenstveno obavezni da izdržavaju maloljetnu djecu i izdržavanju te obaveze moraju da iskoriste sve svoje mogućnosti.

Prema odredbama člana 253. stav 3. Porodičnog zakona, prilikom utvrđivanja mogućnosti lica koje je dužno da daje izdržavanje će sud uzeti u obzir sva njegova primanja i stvarne mogućnosti da stiče povećanu zaradu kao i njegove vlastite potrebe i zakonske obaveze po osnovu izdržavanja.

Iz odredaba člana 259. stav 1. i 2. Porodičnog zakona proizilazi, da lice koje je dužno da daje izdržavanje, a nalazi se u radnom odnosu ili je korisnik penzije, ili ostvaruje stalnu novčanu rentu u mjesečnim iznosima, će sud obavezati na plaćanje budućih mjesečnih iznosa izdržavanja koji se određuju u procentu od ličnog dohotka, penzije ili stalne novčane rente, a ako se plata, penzija ili stalna novčana renta, iz kojih se alimentira izdržavanje, ostvaruje u inostranstvu, plaćanje budućih mjesečnih iznosa, može se odrediti i u fiksnom iznosu i u valuti u kojoj se ti prihodi ostvaruju.

Saglasno odredbama člana 261. Porodičnog zakona procenat iz člana 259. i 260. ovoga zakona ne može biti manji od 15 % za svako izdržavano lice, a procenat za sva lica koja traže izdržavanje ne može biti veći od 50 %.

Kada se ima u vidu, da je tuženi zaposlen u Njemačkoj i da ostvaruje platu u iznosu od 1.340,00 EURA, pravilno se revizijom ukazuje, da su nižestepeni sudovi, shodno odredbama člana 259. stav 2. Porodičnog zakona, mogli dosuditi fiksni iznos na ime izdržavanja mlđb. tužilje, ali ne ispod procenta od 15%.

Polazeći od službenog deviznog kursa, propisanog odredbama člana 32. Zakona o centralnoj banci BiH ("Službeni glasnik BiH" BR: 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, i 76/06), prema kojem 1 KM = 1,95 EURA, ima se uzeti, da tuženi na mjesečnom nivou zarađuje platu u vrijednosti 2.613,00 KM.

Kako, 15 % od 2.613,00 KM iznosi 390,00 KM, pravilno se revizijom ukazuje, da su nižestepeni sudovi pogrešno primjenili odredbe člana 259. u vezi sa članom 261. Porodičnog

zakona, kada su obavezali tuženog da na ime doprinosa za izdržavanje mlđb. tužilje plaća mjesečno 200,00 KM, jer je dosuđeni iznos od 200,00 KM ispod zakonskog minimuma propisanog odredbama člana 261. Porodičnog zakona.

Imajući u vidu: da tuženi nema drugih obaveza zakonskog izdržavanja; da mlđb. tužilja živi sa majkom koja nije zaposlena; da je mlđb. tužilja u međuvremenu napunila 5 godina i da bez sumnje, ima veće životne potrebe od djeteta manjeg uzrasta, a koje se tiču, ne samo njenih ličnih, već socijalnih i društvenih potreba, ovaj sud nalazi, da je iznos od 400,00 KM, kao doprinos jednog roditelja, u ovom slučaju tuženog, dovoljan, da podmiri potrebe mlđb. tužilje na ime njenog izdržavanja.

Stoga je, primjenom člana 250. stav 1. Zakon parničnom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 - u daljem tekstu ZPP), valjalo uvažiti reviziju tužilja, te preinačiti odluku drugostepenog suda i suditi kao u stavu 1. izreke ove presude.

Preinačavajući odluku drugostepenog suda, ovaj sud je, shodno odredbama člana 397., a u vezi sa članom 386. stav 2. ZPP, donio odluku o troškovima parničnog postupka, rukovodeći se prvenstveno principom pravičnosti.

Predsjednik vijeća
Darko Osmić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić